

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

האם יש לי זכות לחנך?

1 שעות ו-15 דקות

מתודה 1 : שיתוף

20 דקות || ... - האם יש לי זכות לחנך - נספח א

נשתף מסך עם שמות של מוסדות חינוכיים שונים- נספח.

נשלח לכל חניך. ה. דף עם עיגול (שישמש גרף עוגה- מסמך), ונבקש לחלק אותו בהתאם לכמה אחוזים תפס כל מוסד עבורו, מבחינת ההשפעה שהייתה לו על החינוך שמקבלת.

לאחר מכן נערוך סבב שיתוף ונשאל - על פי עוגת האחוזים שמילאתם. לעצמכם. - מדוע היתה למקום מסוים השפעה גדולה יותר עליכם. מאחרים?

הערות למדריך.ה: השימוש במוסדות חינוך מחוץ למסגרת הפורמאלית ולא דווקא במוסדות חינוכיים רשמיים הוא מכון.

מתודה 2 : התבוננות

15 דקות || ... - האם יש לי זכות לחנך - נספח ב

נשלח לחניכים. ות דף של התבוננות אישית עם שאלות אישיות (נספח) ועליו.ה לענות על השאלות לפי תחושותיו.ה.

מתודה 3 : דיון בשאלה

20 דקות || ... - האם יש לי זכות לחנך - נספח ג

חוזרים למליאה ושואלים:

- מה הופך מחנך למשמעותי?
- האם מדריך.ה בצופים הוא מחנך?
- מה ההבדל בין מחנך בצופים לבין מחנכים אחרים?
- ממה אתם חוששים בתור "מחנכים" לעתיד?
- מה משמעות הביטוי "הזכות לחנך"? מי מקבל את הזכות ומי נותן אותה? איזו אחריות יש למקבלי הזכות?

קוראים ביחד את הנספח: "מהי זכותנו לחנך?"

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

שכבת ט' – מסלול 1 - האם יש לי זכות לחנק? – נספח 1

מוסדות חינוך:

· בית ספר

· חוג

· תנועת נוער

· מועדון נוער

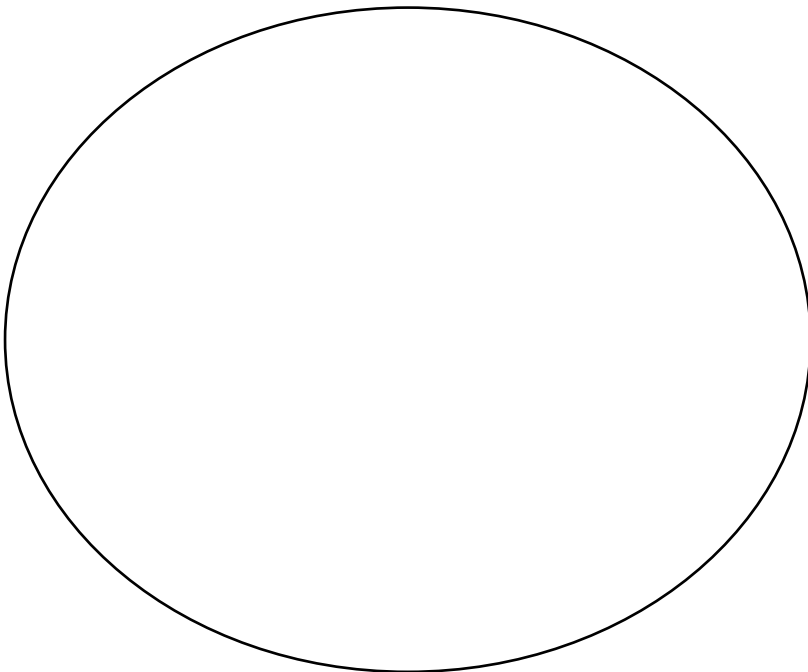
· סטודיו למחול

· מתנס

· בית

· כדורגל

· אחר

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

שכבת ט' – מסלול 1 - האם יש לי זכות לחנך? – נספח 2

· מי היה המחנך שהכי השפיע עליכם? מה הפך אותו לכזה?

· מה המקום שהייתה לו הכי מעט השפעה עליכם? למה?

· האם הדמויות שהיו אחראיות עליכם היו אנשי חינוך? מה הפך אותם לכאלה?

· מה ההבדל בין איש חינוך למחנך?

· האם בני נוער יכולים להיות מחנכים?

תנועת הצופים העבריים בישראל (ע"ר)

שכבת ט' – מסלול 1 - האם יש לי זכות לחנך? – נספח 3

מהי זכותנו לחנך???

טיבה של תנועת הנוער שבה אנו מצויים הוא שהנוער קובע לעצמו את אורח חייו, עקרונותיו ושאיפותיו. באם היו המבוגרים מדריכים את הנוער, הרי המהות הזו והייחוד היו מתבטלים.

יותר מכך, לנוער יש יחוד משלו, הודות לתמימות שבו, ספקנותו כלפי העולם ושאיפתו המתמדת לשינוי. רק מדריך צעיר הקרוב למערכת כזו יוכל לשמור על רוח זו ולא לחבל בה.

זכותו של המדריך הצעיר, טמונה דווקא בצעירותו ובאמנותו כי הוא בא לחיות את חייו האמיתיים עם חניכיו כדי לאפשר להם לבוא לידי ביטוי אמיתי.

אחד מיתרונותיה הגדולים של מערכת החינוך בתנועת הנוער הוא שלא קיימות מחיצות בין המדריך לחניכיו. אותו חוסר מרחק, הוא שמבטיח התפתחות תקינה ובלתי מאולצת של החניך הצעיר. לכן, זכותו של המדריך הצעיר לחנך אינה נפגעת בשל גילו אלא נקנית הודות לו.

כמו כן, זכותנו לחנך נובעת מעצם היותנו חניכים בתנועה. כל מדריך הוא חניך, אשר עובר תהליכים בדרך של השפעה, מעשה ויחס, מכיר את הצדדים ובזכות זה יש באפשרותו לחנך ולהראות לחניכיו את כל הצדדים. לא יתכן מצב שבו המחנך (מדריך או פעיל) לא חניך בעצמו!!!

בשל כך, חשובה פעילות השכבה הבוגרת הסדירה כתנאי הכרחי כדי להיות מחנך בתנועה.

חינוך זו דרך של תהליך כדרך של השפעה, מעשה ויחס, דרך שמציגה מגוון רב של אפשרויות מבלי להמליץ על אף אחת מהן. ישנן גישות ודרכים שונות לחנך: פרסומת ותעמולה הינן דרכים כפייתיות במידה מסוימת שמצינות אפשרות אחת נקודתית שלא מראה את כל הצדדים. דרך זו לא פונה לכושר השיפוט של האדם ומאפשרת לו לבחור, אלא, ישנו ניסיון להשפיע עליו.

ההדרכה אינה מתבטאת רק בכך שהמדריך מורה דרך לחניכיו. המדריך חושף את החניך למידע, מראה לו דרכים לעכל את אותו מידע ולבחון אותו בראש צלול. המדריך מפנה אותו לאפיקי מידע שונים נוספים, כדי שהחניך יהיה שלם עם בחירותיו. כמובן שהמדריך מביע את דעתו, כי אחרת יחדל להיות מדריך ויהפוך למוסר מידע. כל זאת תוך התייחסות עמוקה לכל התלבטויות החניך.

נוכל להמחיש זאת כך:

הראשון הוא פסל- הוא רואה את החניך כחומר ביד היוצר ואינו מתחשב בנטיותיו הטבעיות של החניך, אלא, חוצב בו בצורה הראויה לו.

כנגדו, בעל הגישה השניה, הרואה את החניך כצמח שמוטב לגדלו בתנאים טבעיים. התוצאה- ג'ונגל פרא בו נחנקים הצמחים החלשים מפני שפע הענפים של העצים הפראיים החזקים.

הדרך השלישית היא זו של הגנן, המכיר את העץ, תכונותיו ודרכי גדילתו הטבעית. הוא יודע להתערב בגידולו, לכוונו למען ירבה פרי. הוא תומך ואף גוזם גידולי פרא בעת הצורך.

אנו שואפים להיות מחנכים מהסוג השלישי, המכירים את הילד, מכבדים את נטיותיו הטבעיות ויודעים לשים לו גבולות במידת הצורך ולכוונו למטרה: פיתוח כישוריו האישיים.